

DRAPELUL PATRIARHIEI ROMÂNE

Prof. dr. Augustin Mureșan¹

THE FLAG OF THE ROMANIAN PATRIARCHATE

Abstract: The Flag of Romanian Patriarchate is a distinctive symbol of this superior administrative institution of the Romanian Orthodox Church. It is made up of two parts: the streamer and the wooden spear. The flag has a rectangular shape while its width is 2/3rd of its length. Its background colour is white and a coat of arms, in the description approved by the the Holy Synod, is imprinted at the centre of the flag. With this coat of arms, which includes the slogan GRAZE MY SHEEP, the flag is meant to individualize Romania's Patriarchate.

Keywords: Romanian Orthodox Church, Patriarchate, flag, coat of arms.

Drapelul² Patriarhiei Române³ este un însemn distinctiv al acestei unități administrative superioare a Bisericii Ortodoxe Române. Deși acest drapel propriu, nu este obiect de cult ca și praporii⁴, care sunt purtați la procesiuni sau alte solemnități religioase⁵, el se include între steagurile bisericești, având un rol aparte. El individualizează Patriarhia în cadrul Bisericii Ortodoxe

¹ Complexul Muzeal Arad; email: augmuresan@gmail.com

² Steagurile, drapelele, flamurile, stindardele, pavilioanele și praporii de tot felul sunt semne distinctive ale unor grupuri umane, reunite pe baze etnice, sociale, politice, profesionale sau confesionale, vezi Ivan Evseev, *Dicționar de simboluri*, Editura Vox, București, 2007, pp. 388-389.

³ Biserica Ortodoxă Română este organizată în Patriarhie din anul 1925. În acel an pe 4 februarie Sfântul Sinod a hotărât să înființeze Patriarhia Ortodoxă Română. Mitropolitul primat (Mitropolitul Ungrovlahiei) a fost ridicat la treapta de Patriarh. Legea pentru înființarea Patriarhiei a fost promulgată la 25 februarie 1925. Pe 1 noiembrie același an a avut loc înscăunarea lui Miron Cristea, ca primul patriarh al României (1925-1939), de pe [www.https://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_Ortodoxă_Română](https://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_Ortodoxă_Română).

⁴ Prapor=1. Drapel militar zugrăvit cu sfinți și arborat vertical. Sinonim. *gonfalon*. 2. Steag bisericesc, cu imagini de sfinți sau cu scene biblice, care este purtat la procesiuni religioase. 3 Steag bisericesc de forma unui gonfalon (care are pictată pe el icoana patronului acelei biserici), vezi DEXI *Dicționar explicativ ilustrat al limbii române* (coord. Eugenia Dima), Editura Arc, Editura Gunivas, 2007, p. 1532 și Alexandru Daneș, *Mic dicționar de vexilologie*, Brașov, 2010, p. 7

⁵ Despre prapori sau steaguri vechi bisericești, vezi Ana Dumitran, Ioana Rustoiu, *Steagul bisericesc-obiect de cult și exponat muzeal*, Catalog, Editura "Altip", Alba Iulia, 2007; Ana Dumitran, *Praporul de la Runcu Salvei*, în "Revista Bistriței", XXVII/2013, pp. 173-175.

Române⁶. Două aspecte marchează instituirea acestui însemn vexilologic ecleziastic: a). fixarea lui printr-un act cu caracter oficial și b). recunoașterea și respectarea lui ca însemn de individualizare a Patriarhiei Române.

Într-adevăr, însemnătatea deosebită a drapelului Patriarhiei Române în viața bisericească a determinat cuprinderea lui în *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, care la art. 195 prevede: „Patriarhia Română are propriul drapel în următoarea descriere: forma dreptunghiulară, lățimea fiind egală cu 2/3 din lungimea sa; culoarea de fond este alb, în centru se află imprimată stema Patriarhiei în descrierea aprobată de Sfântul Sinod”⁷. Astfel, conform textului acestui articol cuprins în acest act cu caracter oficial al Bisericii Ortodoxe Române, drapelul este recunoscut și descris în mod expres ca înfățișare.

Drapelul Patriarhiei Române⁸ este alcătuit din două părți componente: *pânza drapelului*⁹ (flamura) și *hampa* (lancea) din lemn.

Flamura drapelului Patriarhiei Române are o formă dreptunghiulară¹⁰ confecționată dintr-o țesătură de mătase care reunește pe cele două fețe identice ale sale, culoarea albă¹¹, având în centru simbolul său specific - stema proprie - , aluzie plastică la simbolistica creștină de rit ortodox.

Stema Patriarhiei Române¹² imprimată în mijlocul flamurei are următoarea înfățișare: în scut pe fond albastru, un ecuson central mai mic roșu, încărcat cu crucea patriarhală (cruce treflată cu brațele în cruce) de aur și susținut de doi vulturi de aur ce stau pe cinci coline de argint, așezate în terasă. De sus se coboară, în zbor, un porumbel de argint - Sfântul Duh - , ținând în cioc o ramură verde de măslin. Scutul mare plasat pe o cruce de aur - în dreapta, și pe o cârjă de aur - în stânga, amândouă încrucișându-se sub scut este timbrat de mitra

⁶ Vezi Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Ed. a IV-a, Editura Sophia, București, 2010.

⁷ În legătură cu fixarea formei, dimensiunile și culoarea flamurei acestui drapel, vezi *Dispoziții privind stemele și sigiliile eparhiale*, în *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, publicat în ”Monitorul Oficial al României”, Partea I, nr. 50 din 22 ianuarie 2008.

⁸ Ilustrația drapelului Patriarhiei Române, de pe https://www.google.ro/?gws_rd=ss|#g=drapelul+patriarhiei (accesat la 19 iulie 2016).

⁹ Pânza drapelului = țesătură realizată din fire de mătase, damasc, bumbac etc. prinsă de hampa steagului pe una din laturi, vezi Alexandru Daneș, *op. cit.*, p. 7.

¹⁰ Dimensiunile standard folosite pentru drapelul Patriarhiei Române pentru exterior și interior (cu franj) sunt de 135 cm x 90 cm.

¹¹ Albul sau argintul, conform legilor heraldicii semnifică: puritate, candoare, gingășie, inocență, corectitudine și devotement, pace și colaborare, vezi Marcel Sturdza-Săucești, *Heraldica, Tratat tehnic*, Editura Științifică, București, 1974, p. 40; Maria Dogaru, *Din heraldica României*, Edit. JIF, București, 1994, p. 30; Jean Chevalier, Alain Gheerbrant (coordonatori), *Dicționar de simboluri, mituri, vise, obiceiuri, gesturi, forme, figuri, culori, numere*, Editura Polirom, Iași, 2009, pp. 54-57.

¹² În acest sens, vezi *Legea pentru fixarea stemei Sf. Patriarhii a Bisericii Ortodoxe Române* publicată în „Monitorul Oficial”, Partea I-a, nr. 96 din 3 mai 1928, p. 8899 și aprobată de Parlament. Art. 196 – (1) din *Statutul Bisericii Ortodoxe Române* prevede: Stema Patriarhiei, precum și stemele Mitropoliilor, Arhiepiscopiiilor și Episcopiiilor din țară și din afara granițelor țării se aprobă de Sfântul Sinod.

patriarhală de asemenea de aur. De însemnele episcopatului atârnă pe laturile scutului un șir de mătâanii negre, ce se termină cu o cruce de același fel.

Doi îngeri cu aripile deschise, în veșminte preotești de argint, nimbați de aur și omofoare de același metal, presărate cu cruciulițe negre, în dreapta și în stânga, sprijină scutul cel mare. În partea inferioară se află o eșarfă roșie pe care s-a scris cu litere majuscule deviza: PAȘTE OILE MELE (Ioan 21, 17). Prin stema proprie¹³ cu deviza¹⁴ sa, drapelul individualizează Patriarhia Ortodoxă Română între celelalte steaguri.

Hampa¹⁵ de care este atașată flamura drapelului este confecționată din lemn, terminată în partea superioară în formă de ogivă.

Având o simbolistică creștin-ortodoxă și dobândind o însemnătate deosebită, drapelul Patriarhiei Române este arborat permanent la sediul acestei organizații, iar la anumite ocazii poate fi arborat pe toate edificiile unităților componente ale Bisericii Ortodoxe Române. Ca însemn distinctiv ecleziastic ortodox el impresionează, fiind recunoscut oficial și prețuit de către credincioși. Prin simbolistica sa heraldică, el are o forță de sugestie incontestabilă.

Importanța acestui drapel ecleziastic constă în aceea că aparține Patriarhiei Române, ca unitate superioară administrativă a Bisericii Ortodoxe Române.

¹³ Stema Patriarhiei Autocefale Ortodoxe a României a fost creată în 1928 de către Comisia Consultativă Heraldică (Arhivele Naționale, *Fond Comisia Consultativă Heraldică*, dosar 87/1928). Aceste armerii sunt repoduse pe coperta revistei „Biserica Ortodoxă Română”, începând cu numerele din 1928 și până în zilele noastre. Alte detalii, vezi la Dan Cernovodeanu, *Heraldica bisericească în Țările Române*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. XCIII, nr. 7-8, 1975, pp. 962-968; idem, *Știința și arta heraldică în România*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1977, p. 182 și p. 438, fig. 6; idem, *Evoluția armeriilor Țărilor Române de la apariția lor și până în zilele noastre (sec. XIII-XX)*, Editura Istros a Muzeului Brăilei, 2005, pp. 333-334 și pl. LXII/1; Maria Dogaru, *op. cit.*; p. 162, fig. 368.

¹⁴ Vezi Maria Dogaru, *Devizele în heraldica românească*, în „Revista Arhivelor”, Anul LXVII, vol. LIII, nr. 2/1992, p. 210.

¹⁵ Dimensiunile lancei: 0,34/210 cm.